

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

De differentia voluntatis, & intentionis, & finis. F. G

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

sic facere suadet, si diligenter eius verba inspiciamus. Cum ergo ait, ne duos fines nobis constituamus, fines in diuersa tendentes intelligi voluit, scilicet quorum alter ad alterum non referatur: ita & cum dicit, propter regnum Dei tantum omnia agenda, nec cum ipso mercedem temporalem meditantem, ita intelligendum est, ut non appetendo meditemur cum regno mercedem temporalem, ita quod non propter regnum sed propter se, ut scilicet regnum propter se appetamus, & ista propter illud sicut ipse docet. Si enim petimus vitam eternam, petimusque etiam temporalia à Deo, sic appetimus propter vitam æternam, non offendimus, neque sinistra tunc scit quid faciat dextra, quia mercedem temporalem non propter se meditamus, sed propter regnum Dei, ut sit leua sub capite, & dextera in amplexu. Alioquin si hæc temporalia propter se querimus sicut æterna, miscetur dextræ sinistra. Ideoque cum Dominus dixerit: Attēdite ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus, videamini ab iis: alibi ait: Sic luceant opera vestra bona coram hominibus, ut glorificēt patrem vestrum qui in cœlis est. Propter Deum ergo omnia facienda sunt, ut omnia quæ facimus, omniumque fines ad eum referamus.

De differentia voluntatis, intentionis, & finis. F

Solet etiam queri, quid distet inter voluntatem & intentionem, ac finem. Ad quod dici potest, inter voluntatem & finem certo atque euidenti modo distingui, quia voluntas est qua volumus aliquid: Finis vero voluntatis est, vel illud quod volumus, per quod impletur ipsa voluntas, vel potius aliud propter quod illud volumus. Intentio vero interdum pro voluntate, interdum pro fine voluntatis accipitur, quæ diligens ac pius lector in scriptura ubi hæc occurrunt, discernere studeat. Finis ergo voluntatis est delectatio bona vel mala,

Quomodo intelligendum sit illud. Ne duos fines constituamus nobis.

Luc. 12. d.

Matth. 6. a.

Cant. 2. a.

Ibidem,

Matth. 6. a.

Matth. 3. b.

*Aug. in e-
narratione
huius ver-
sus 10.
Psal. 7.
Ibid. ad eun-
dem ver-
sum 10.*

*Aug. in ex-
positione
Psal. 9. ad
vers. 16.
tom. 8.*

ad quam nititur quisque peruenire. Vnde Aug. supra per illum locum Psal. Scrutans corda & renes: sic ait, Deus solus scrutatur corda, id est, quid quisque cogitet: & renes, id est, quid quemque delectet: quia finis curæ & cogitationis est delectatio, ad quam cura & cogitatione nititur quisque peruenire. Et paulò post: Opera nostra quæ sunt in dictis & factis, possunt homines videre: sed quo animo fiant, & quo venire cupiant, solus Deus videt; qui cum videt cor esse in cælo, & non delectari nos in carne, sed in domino, id est, cum bonæ sunt cogitationes & earum fines, dirigit iustum. Idem super alterius Psal. locum illum, scilicet. In laqueo isto quem absconderunt, comprehensus est pes eorum: dicit, Pes animæ amor est: qui si prauus est, dicitur cupiditas vel libido: si rectus, dicitur charitas. Eo mouetur anima quasi ad locum quò tendit, id est, ad delectationem bonam vel malam, quo se peruenisse per amorem lætatur. Finis ergo voluntatis, vt præmissum est, dicitur & illud quod volumus, & illud propter quod volumus: & intentio ad illud respicit propter quod volumus, & voluntas ad illud quod volumus: vt v. g. Si velim esurientem reficere vt habeam vitam æternam, voluntas est qua volo reficere esurientem, cuius finis est refectio esurientis: Intentio verò est, qua sic ad vitam peruenire volo. Finis verò supremus est ipsa vita, ad quam & alius finis refertur.

An illa intentio sit voluntas.

Sed queritur. Vtrum intentio talis sit voluntas, & si voluntas est, an in hoc opere sit vna eademque voluntas qua volo reficere esurientem, & qua volo habere vitam æternam. Videtur nempe talis intentio voluntas esse: vt enim voluntas est qua volo reficere pauperem, ita & voluntas est qua per illud volo habere vitam: Et alia quidem videtur voluntas esse qua volo habere vitam, & alia qua pauperi subue-

subuenire volo. Sed ista ad illā referitur. Nam etsi hoc ita placeat, vt in eo cum aliqua delectatione voluntas acquiescat, nōdum est tamen illud quod tenditur. sed hoc ad illud referitur, vt illud deputetur tanquam patria ciuis, istud vero tanquā reffectio vel mansio viatoris. Et sunt istæ voluntates affectus siue motus mentis, quibus quasi gressibus vel passibus tēditur ad patriam. Sicut ergo altera est voluntas videndi fenestras, vt supra docente Aug. didicimus, altera quæ ex ista peccatur, voluntas, sc. per fenestras videndi transientes: ita nonnullis alia videtur esse voluntas elemosynas dādi pauperi, alia voluntas habendi vitam. Alii autē putant, quod vna sit volūtas, & hic & ibi, sed propter subiectorum multipliciter diversitas memoratur voluntatum. Ceterū quodlibet horū verum sit, illud nulli in ambigū venit, quin voluntas ex suo fine pensetur, vtrum recta sit, an praua, peccatum an gratia: & quin nomine intentionis aliquando finis, aliquando voluntas intelligitur.

Aug. c. 16.
libr. 11. de
Trin.

CVM VOLUNTAS SIT DE HIS QUÆ

*homo naturaliter habet, quare peccatum fore dicatur,
cum nullum aliud naturale peccatum sit.*

DISTINCT. XXXIX. A

Hic autem oritur questio satis necessaria, ex superioribus causam trahens. Dictum est enim supra, voluntatem inesse naturaliter homini, sicut in intellectus & memoria. Quæ autem homini naturalia sunt, quantumcunque vitientur, bona tamen esse non desinunt, quia non valet vitium bonitatem in qua Deus eam fecit, penitus consumi: vt v. g. Intellectus vel ratio, & ingenium, ac memoria, etsi vitiis ac peccatis obnubilentur & corrumpantur, bona tamen sunt, nec peccata nominantur: sicut Aug. de ratione quæ est imago Dei, in qua facti sumus, euidenter ostendit in 15. lib. de

Quare voluntas magis deprauatur in suo actu quam aliqua alia potentia.

Cap. 8. ad finem.

Trin. Hæc est, inquit, imago, in qua homines sunt

Hh 5 crea-